

Saa staar han der og raetner som et livløst Træ paa Roten,
men selv saa tror den gamle Ørn
at nu - nu staar han gjævere end nogensinde før.

Knut Hamsun: "Aftenrøde", 2. akt.

Hamsun har vært saa uheldig aa bli 85 aar gammel. Ingen har vel skrevet saa krasst og hensynsløst om alderdommen som han - dengang han enda selv var ung. Han skrev bøker mot alderdommen og hevdet at "Aandens Afblystningsalder" begynner naar en mann er 50 aar. La oss ikke ta saa hardt, la oss si 80 aar - hva Hamsun skrev i sin ungdoms kraft er iallfall saa pussig aa lese i dag: "Da Alderdommen ikke lenger kunde hevde sig i Livets Kamp, gikk den aldeles ikke hen og skjulte sig, men den bredte sig paa de høieste Steder og paahød de Unge at hedre og hylde sig, og naar de Unge adlød, sat de Gamle som store kjønsløse Tusler og nikket af Fryd over Ungdommens Lydighet. Hør her, I Unge! Set en Lunte under Alderdommen, ryd Satet og indta Plassen. De gamle Hjerner er døde for alt undtagen for Hæst til det Nye og Unge. Og i de utslitte Hjørner er Krafter nok til én idé endnu, ett smaaig Paafunn: et Ungdommen skal hedre Tandløsheten. Men mens de Unge hemmes og sinkes under denne kyniske Lære, sitter Seierherrene selv og fniser over sin makeløse Opfindelse og synes Livet er fortreffelig indrettet. -- En Mand er psykisk og fysisk gammel naar han er 50 aar. Han puster tungt naar han skal knytte sine Skorammer. Han mer hvile ut naar han har skrevet sønnen en Bok. Har han Ry, saa han ofter den Tid prøve at beholde dette Ry ved hjelp af Agenter trindt om. Han har sine Medhjelpere i Utlandet, sin Agent i Tyskland, i England, i Frankrike; men særlig viktig er Agenten i Tyskland. Og selv naar den Gamle og mener sig at være ung. -- Er Agenten i Tyskland en Mand som forstær sin Flikt, vil han slaa fast i et utbredt Elend at det er hans egen herlige Gamle som først - som aller først - fanet Veien. Og den Gamle vil finde det seere behagelig."

Det gaar en Nemosis gjennom livet. Den har rammet Hamsun slik at vi idag kan slenge ham i nesen de ord han selv i 1904 - ikke nettopp hensynsfull - slengte etter Bjørnstjerne Bjørnson: "De er blitt gammel, Mester, det er Bakken - og gid De ikke var blitt gammel!" - Knut Hamsun har aldri vært noe godt menneske, der han laa i skitne prosesser med alle og enhver, til og med sine egne søsken, som ikke fikk lov aa kalle seg Hamsun - de skulle varsagelig bli hetende Pedersen! Han har ivret for en forræsing av straf Polven, han var alt under forrige krig en beundrer av Tysklands brutale maktutførelse. "Guter Musikant, aber schlechter Mensch". Man like fullt det er et langt skritt fra beundring av tyskerne paa avstand til beundring mens de velatar ons eget land. Naar en mann mister evnen til aa omstille seg etter nye inntrykk, da er han gammel, skrev Hamsun en gang. Det høres nesten som han med de ordene paa forhaand har villat be om unnskyldning for det han kom til aa begaa naar han ikke lenger evnet aa reagere ungt og sur. Derfor er det beste ønske vi kan gi ham paa 85 aars-dagen:

"Gid du ikke var blitt gammel!"

KRIGSOVERSIKT. Tyskerne setter tydeligvis alt inn paa aa holde Warsjawa og Weichsel-linjen saa lenge som mulig. Tankene naar tilbake til 1939, da tyskerne den 1. september rykket over den polske grense, 26 dager senere kapitulerte Warsjawa etter et hensynsløst bombardement. Naar er tyskerne redd for aa oppleve en ny polsk lynkrig, denne gang den andre veien. Fra Warsjawa er det flatt lende gjennom hele Polen og langt innover i Tyskland, og det er ingen store elver som kan stanse infanteriet og sinkede motoriserte avdelinger - ikke før Oder, et godt stykke vestenfor den tyske grensen. Oder gaar paa ett punkt bare 50 km. øst for Berlin. Russerne har under framrykkingen hittil øvret det egne landet i Hvite-Russland vist en raskhet som er uten sidestykke i krigshistorien. Enkelte ganger i sommer har de gjort opptil 60 km. i døgnet, 20 km. mer enn tyskerne under sine tidligere lynkriger har gjort. Ikke bare panserstyrkene har vist stor bevegelighet, ogsaa infanteriet er blitt flyttet raskere enn motsvarende hadde drømt om, og store kanonstillinger er med transportfly blitt omgruppert til stadig nye punkter paa fronten. Det er ikke rart at tyskerne gruer for en bevegelseskrig i Polen med retning mot Schlesien og Østpreussen. Ellers samler interessen seg paa Østfronten om de 20-30 tysk divisjonene i Estland og Latvia, som er avskåret fra landforbindelsen

sørover. Det spørs hvor mange av dem det vil kunne lykkes å faa hjem til Tyskland sjøveien. De aller fleste vil sannsynligvis gaa nedenom og hjem. Retrettmuligheten for de 10 tyske divisjonene i Finnland er like problematisk, hvis Finnland slutter fred. Og en freds slutning ser ut til å være mulig etterat Mannerheim er blitt president. Han er kanskje den eneste som vil kunne faa de tyskvennlige klikker i Finnland til å godta en mer eller mindre hard fred med Russland. De tyskvennlige ville sikkert ikke ha betenning seg paa å prøve et kupp sammen med tyskerne mot sivile politikere som f.eks. bankdirektør Ryti, den avgåtte president. Men med hærens øverstkommanderende feltmarskalk Mannerheim er det noe annet.- Paa Balkanfronten er det stille, men sperringen av den tyrkiske grense er en advarsel til tyskerne. I Italia hærrer de allierte løs mot Firenze. I Normandie er fronten for alvor løsnet, og framgangen i dag er slik at vi kan begynne å snakke om amerikansk tempo.

NYHETENE FRA LONDON TORSDAG DEN 3. AUGUST 1944 KL. 18,30.

VESTFRONTEN. Amerikanerne trenger inn i Bretagne og har erobret byen Rennes. Den amerikanske krigsminister Stimson meddelte i ettermiddag at Rennes var falt, og at amerikanerne trenger videre sørover. Byen er et viktig kommunikasjonssentrum og ligger i flatt, åpent lende som egner seg bra for store tankoperasjoner. Amerikanerne står ogsaa i utkanten av Dinan, 20 km. sør for St.Malo. Tidligere i dag ble meldt at amerikanerne hadde tatt knutepunktet Le Mesnil Adolée paa vei til Rennes. Øst for amerikanerne rykker de britiske tropper sørover i området ved elva Vire. De er til dels kommet 20 km. sønnenfor Vire, og holder dessuten selve byen av samme navn. Mellom den amerikanske og den britiske del av fronten er 4 tyske divisjoner i fere for å bli fanget i en "lomme" som de allierte prøver å lukke omkring dem. Ogsaa i området ved Villars-Bocages sør for Caen holder ringen paa å lukke seg omkring tyskerne. Det var 2500 utflyvninger over Nord-Frankrike i siste døgn, med bombing av troppetog, flyplasser og fabrikker.

ØSTFRONTEN. Russerne kjemper i Frags, forstaden til Warsjawa øst for Weichsel. Samtidig har den polske underjordiske arme reist seg i selv Warsjawa i forstaelse med russerne. Den kjemper i sentrum av byen nær det tyske hovedkvarteret, som holder til i en tidligere polsk departementsbygning. Ogsaa i den vestlige del av Warsjawa er kamper i gang, særlig ved flyplassen. De tyske sivile funksjonærer er i ferd med å evakuere både Warsjawa og andre polske byer.- Russerne har praktisk talt naadd grensen til Østprøyssen, russisk artilleri beskytter tyske stillinger inne i Østprøyssen og troppene står noen faa km. fra grensebyen Bydkau paa jernbanen til Königsberg. Det er sannsynlig at de forreste avdelinger alt kjemper inne i det østligste av Tyskland.- Russerne rykker fra tre kenter mot de innestengte tyske divisjoner i Estland og Latvia, og har naadd sjøen 40 km. fra Riga.

SØRFRONTEN. Det raser et voldsomt slag paa adkomstveiene til Firenze. 5 utsøkte tyske divisjoner er satt inn her. Vest for Firenze har indiske tropper satt over elva Pesa paa bred front og rykker 3 km. videre. Britiske tropper rykker oppover Grave-dalen og har god framgang mot inibitt tysk motstand. Havneområdet i Genoa har vært bombet. I juli måned har det vært en rekordmessig bombing, særlig av Tysklands oljeforsyninger, som er blitt angrepet med 5.000 tonn bomber. De tyske armeer lider under oljemangelen.- Det er stor nervøsitet paa Balkan etterat Tyrkia har brutt med Tyskland. Hverken rumenerne eller bulgarene ønsker å legge seg ut med tyrkerne. Bulgarene har i det siste prøvd å oppnaa diplomatisk kontakt med Russland. Sjefen for den polske London-regjering Mikolajczek har konferert med russerne i Moskva, og det ventes at han vil treffe sammen med medlemmene av den polske frihetskomiité i Moskva med det første. Tyskerne er i ferd med å forlate Tyrkia. Over alt i sine konsulater brenner de papirer og arkiver, og i en by begynte det å brenne i konsulatbygningen, de tyskerne hadde vært for ivrige for å faa papirene unna.

For en tid siden ble det avvertet ledig en del stillinger i den norske jernbane-etat, men hjemmefrontens parole ble fulgt. Ingen søkte stillingene.

Kongen fyller i dag 72 aar. "Han er like ungdommelig rank og frisk som før," sa professor Worm-Müller i radioen for et par dager siden.